

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj. 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50

UNA FRASSE ILUSTRADA

—«¡Buena carga nos hemos echado encima!...»

(Sagasta.)

LA LIQUIDACIÓ

ESDE la restauració ensà no hem vist res tan grave com l' extracte de la conferència celebrada a Palacío entre la reyna regent y el general Azcárraga. L' *Imparcial* l' ha publicada per extens, y el care qu' en un principi no faltava qui duptés de la seva autenticitat, ningú fins ara s' ha atrevit a desmentir-la. Veus' aquí lo mes substancial de las revelacions del periódich de Madrid:

«Manifestá la reyna al general que ans de ocuparse de las qüestions exteriors, volia tractar detingudament de lo que ocorria al interior puig aixó ho considerava mes important que lo altre.

«La reyna digné al President del Concill que s' *dollia dels procediments seguits contra 'ls anarquistas*, afegint qu' estava ansiosa d' evitar las demasias comesas contra tants subjectes que luego han sigut declarats innocents. La reyna, segons L' *Imparcial*, condemná 'ls procediments emplets en lo castell de Montjuich y dels quals s' ha ocupat Europa entera ab horror. Li digné que las ditas ressenyas la ofengueren vivament, afegint que havia demanat que s' obrís una informació pera castigar als culpables.—Ho vaig demanar—prosegui—pero sense poder conseguir tal cosa.

«Expresá al general Azcárraga que la major tristesa que li causan las notícias de la gran Antilla, es lo suposar qu' 'ls cubans son espanyols, y que a pesar d' aixó 'ls tractan ab crueltat. A la reyna li produheix (segons digué al llavors president del Concill) pena amarguissima tot quant ocorre als soldats que regressan á la Peninsula. Condemná la guerra de destrucció y extermini que s' está fent.—Aixís—fegí—vaig ferho present repetidas vegadas á n' en Cánovas sense que hi posés remey.

«La reyna, segons L' *Imparcial*, se preocupa especialment de la qüestió de moralitat, seguint ab gran atenció tot quant se diu á Cuba y á la Peninsula respecte de dita qüestió.

«Recordá la reyna al general Azcárraga 'ls judicis que aquests graves successos han meregut de tota Europa. Feu veure la inevitable censura que queya sobre d' ella, arribantse tal volta á considerarla cómplice sino 'ls remediava. Per tot lo manifestat digué al general Azcárraga que constitucionalment creya arribat lo cas de resoldrelas pera salvar sa propia responsabilitat aquietant la seva conciencia.»

Fins aquí l' extracte de las gravissimas manifestacions reveladas per L' *Imparcial* de Madrid.

¿Quánt pagaríam nosaltres perque las lleys vigents que colocan als primers poders del Estat en lo rango de las personas inviolables é indiscutibles, concedissen al periódista la deguda expansió pera manifestar ab ruda franquesa las sevas opinións? Pero aixó no es possible. La ploma no pot escriure lo que brota de la pensa, ni pot reproduhir sisquera 'ls comentaris de una gravetat extraordinaria que s' escapen aquests dias de la boca dels mateixos monárquichs, en reunions y tertulias intimas.

Cert es que may havia pesat sobre d' ells y sobre de la seva causa una fatal adversitat tan terrible y demoladora.

Tot al seu entorn está desquiciat.

Lo partit conservador, que venia demostrant la seva gran fortaleza, imponente al poble desde 'l punt que 'l tenia subjecte á la mes ominosa dictadura, é imponente també á las mateixas institucions, com se desprén de las revelacions del *Imparcial*, tota vegada que resultaren esterils las peticions de la reyna regent al Sr. Cánovas en lo sentit de que s' obrís una informació pera depurar los procediments emplets en lo castell de Montjuich; en lo sentit de que s' mitiguessen las crueltats empleadas en la guerra de Cuba; y finalment en lo sentit de que s' corretjissen las grans immoralitats que tot ho invadeixen; aquest partit conservador al qual ni 'l rey li era bon mossó, ni 'l poble li inspirava altra cosa que 'l mes olímpich despreci, acaba de caure triturat, descompost, sumergit en las llágrimas y en la sanch derramadas á causa de sos errors y de la seva criminal obstinació, entregat al batibull de las mes enconadas discordias y lo qu' es mes grave, baix lo punt de vista monárquich, repudiat per la corona, que davant d' Europa—á pesar de ser irresponsable dintre d' Espanya—no vol apareixer cómplice de tantas y tan irremediables desventuras.

Las inquinaes silvelistas y romeristas y las desapareadas ambicions personals dels Pidals, dels Tetuáns, dels Elduayéns, dels Azcárragas y dels demás que s' disputan una jefatura imposible y fracassada semblan los últims estertors de un monstro envenenat pel mateix verí que s' ha anat elaborant en sas entranyas. La ferida mortal que acaba de rebre es lo cop de gracia que per sempre mes l' inhabilita pera la gobernació del Estat. Ha fet á tots. ¡Al *Spotiarium* ab ell!...

Puja en Sagasta, sent de notar que 'ls finents que dos anys enrera 'l varen treure, aquesta vegada han tingut á bé quedar-se en los quartels.

Totom esperava la constitució de un ministeri de altura, dotat de las necessarias condicions pera realisar ab energia 'ls desitjos expressats per la corona, respecte á la qüestió de Montjuich, á la de Cuba y á la de la moralitat administrativa... Y á pesar de tot, en Sagasta, al igual que la montanya de la fábula, acaba de parir

ridiculus mus. Per si algú no ho sab, li diré que la paraula *mus* vol dir rata.

La major part dels elements que componen lo nou ministeri han sigut posats á proba en épocas anteriors molt menos graves que la present, y han resultat carabassas. ¿Qué farán avuy davant dels apremians compromisos que per tot arreu ens envoltan?

No s' curan, no, 'ls mals de la patria ab las marrullerías del vell Sagasta: no s' alivian siquiera fent e, uilibris interns per tenir contents y enganysats als elements de un partit combatut pels vicis incorretjibles del personalisme y de las ambicions concupiscentes. L' home del tupé podrà lograr que durant algun temps, no s' volqui la sopera posada sobre la taula del pressupost; pero 'l derrumbament de la patria no l' evita ell, ni cap monárquich.

Per aixó hi ha ja qui trobant-se ab l' aygua al coll, reclama ab urgencia la constitució de un govern de farsa, de una dictadura militar. Un bon sabre per tota rahó. Un sabre que, si s' esgrimeix contra un país mes pacient que Job y mes manso que l' Agnus Dei, se transformarà en la ridícula ganiveta d' Herodes contra 'ls innocents. Un sabre, en cambi, que s' guardará molt bé de caure de tall y de punta sobre 'ls que en aquests últims anys han governat la nació, causant la seva desgracia, perque aquests, ja sab tothom qu' en la práctica resultan totalment irresponsables.

Podria y deuria apelarse no á la farsa, sino á la rahó, consultant al país, garantint seriament la legalitat del seu vot, ab l' idea de sometres lealment á las sevas decisions. Aquest medi de govern que las lleys consagran, no s' ha usat may, ni una sola vegada, durant los 22 anys que portem de monarquia restaurada. Pero parlar als monárquichs de unas eleccions legals, equival á parlarlos de lo impossible. S' han alimentat fins ara de la farsa, de la mentida, de la ficció, y 'l seu ventre té espasmes ab sols parlarlos del aliment sa y nutritiu de la opinió assahonat ab los amaniments de la legalitat y del respecte.

No: tampoch per aquí trobará 'l país lo desitjat remey, dintre de la monarquia.

Hem arribat donchs á l' época de la liquidació.

Salmerón ho deya fa pochos dias á Valencia, ab accents inspirats y proféticos, davant de un apinyat concurs de demócratas adherits á la Fusió republicana:

«La nostra obra es liquidar aquest régimen que cau de vell.—La monarquia ha fet quiebra fraudulenta. Res ens importa que la figura resulti dura pels monárquichs. Ja está dit. Los republicans tenim l' obligació de liquidar aqueixa quiebra de la monarquia.»

«Y diu que la quiebra es fraudulenta perque l' Estat qu' es lo gerent dels interessos públichs, en lloch de rendir comptes á la nació de com s' inverteixen los moltissims sacrificis que porta realitats, oculta cuidadosament los seus maneigs, temerosas las institucions de que se 'ls exigeixin comptes exactes.»

«Y necessitem los republicans intervenir en la liquidació de aqueixa quiebra, perque podrien presentarse acreedors amagats que deixessen nostres legítims drets sense representació, y llavors, pera vergonya nostra y de la patria, podria resultar un sol acreedor legítim: l' odiat absolutisme.»

Feta la liquidació, lo problema quedarà simplificat y reduhit á dos termes sols.

Qui detesti la llibertat y la civilisació, que se 'n vaja ab D. Carlos: qui las estimi, que s' agrupi sota la bandera de la República.

P. K.

o meeting de fusió republicana de Valencia va tenir una importancia extraordinaria, aixís pel número dels concurrents que no baixaran de 8,000 pertanyents á todas las clases socials, com per la trascendencia dels discursos pronunciats, com també per l' entusiasma acullida que trobaren en aquell inmens auditori.

Digan lo que vulgan los monárquichs, que ja comensan á terner-la, la Fusió republicana, s' imposa á tots los espanyols que alentan verdader amor á la patria y á la llibertat. Per aixó la bescantan y no podent atacar-la per sos nobles propósitos, s' esforan en fer veure que han surgit dissidencias, que no existeixen mes qu' en la seva imaginació perturbada.

No poden existir rivalitats de cert género, allá no hi ha ambicions personals. Y entenguin ara y sempre 'ls detractors de la Fusió, que aquest gran moviment de concentració republicana, destinat á adquirir una empena irresistible, está consagrat per complet y en absolut al servey de la patria, sense miras interessadas per part dels que 'l alentan y 'l sostenen.

La nostra farsa depén de la puresa de nostras inten-

cions. Volém una República pura y essencialment nacional: per Espanya, no per nosaltres. Lo llot de las concupiscencias monárquicas ni ara ni may podrà esquitxarnos, per lo mateix que vivim en una esfera mes elevada que la de las baixas passións, ahont xapotejan los partits de la monarquia, que han consumat la desgracia de la nació espanyola.

Si en Sagasta, ara qu' es president del Concill de Ministres, no aixeca punt en blanch la suspensió de garantías que pesa sobre la provincia de Barcelona, dirém qu' es l' hereu dels temors, de las preocupacions y de las informalitats del partit conservador.

Y tinga en compte una máxima: «Qui á ferro mata, á ferro mor!»

Qui ab las armas de la ilegalitat intenta matar á un poble, resignis á morir ilegalment.

Encare s' diuen conservadors, y s' barallan, y s' disputan, y s' insultan, y s' atrojan y s' desbandan. Per no saberse mantenir units han perdut lo poder; per la mateixa causa es poch menos que impossible que tornin á conquerirlo.

Tot ho han perdut: fins l' instint de conservació. Y encare s' diuen conservadors!...

Lo periódich romerista *El Nacional*, obsequia á n' en Silvela ab un pipopo de gran calibre, dihentli textualment:

«Ilustre colaborador de Angiolillo y presunto hereide de su magna obra.»

Ja ho veuen, moralment los conservadors fan la pols als anarquistas. Quan perden el seny, també tiran bombas.

Pels ex-possibilistas que varen ferse monárquichs, com l' Abarzuza, en Celleruelo, en Borbolla y altres, no hi ha hagut la mes insignificant cartera. Ara están donantse á tots los diables, incluhint entre aquests á en Castelar que vá embarcarlos.

Hi ha qui vá á bordo á menjar galleta; pero ells ni aixó.

Ells hi han anat á rosegarse 'ls punys.

Deyan que l' acte primer del govern sagastí seria 'l rellevo de 'n Weyler per mes que confavan que no tindrian necessitat de ferho, contant ab que 'l general de las quatre provincias casi-pacificadas s' asseguraria á presentar la dimissió, tant bon punt tingués coneixement de la formació del nou ministeri.

¿Y qué ha succehit?

Lo que cosa. Ha succehit qu' en Weyler ab una calma verdaderament mallorquina, ha felicitat á la nova situació política oferintli 'ls seus serveys.

En Sagasta s' ha quedat grantantse la barba. Després s' agafat la punta del tupé, y es fama que ha dit:

«No hi ha mes, ja hi ha qui 'm guanya. Lo meu tupé per mes que l' estiri no arriba pas de Madrid á Cuba, y en cambi 'l de 'n Weyler arriba de Cuba á Madrid y encare n' hi sobra.»

De tanta gent que vá á veure á n' en Sagasta á demanarli empleos, la seva casa está plena de gom á gom, fins al extrém que no pot donars' hi un pas. Aixís á lo menos ho diu un telegrama de Madrid.

Y s' ha de tenir en compte que 'ls postulants després del llarch dejuni que han passat están mo't flachs y pesan poch, que d' altra manera, vessarian pels balcons o ensorrarian los sostres de l' habitació.

Ja ho veuen ¡pobrets!... Tots se preocupan de las desventuras de la patria. Perque, aixó sí, al presentarse á demanar una credencial ho fan pensant tan sols ab los soldats que moren á Cuba y á Filipinas, ab las mares que á la Península ploran, y ab los contribuyents que s' están quedant sense camisa. Y si volen un empleo es per patriotisme; senzillament perque ab l' agonia dels uns, ab lo plorar dels altres y ab la miseria de tots, no s' arribi á perdre en lo país hasta la costum de menjar.

Ni mes, ni menos. Imitan al jefe, que, segons diu, al acceptar lo poder, la fet un verdader sacrifici. Ni melos ni mes.

En la Normal de Mestres un jove que desitjava obtenir lo títol d' elemental, se presentá á fer los exercicis de reválida. Practicat lo primer qu' es per escrit, doná principi al según qu' es oral. D' sprés d' explicar satisfactoriament la lliçó de Doctrina é Historia Sagrada, 'l Tribunal tingué la barra de preguntarli si era católich, y 'l jove que ab tot y no serho no es amich de mentir com molts que blasonan de católichs, contestá que no ho era.—Sentirho y alsarse un escaraba negre, exclamant ab frenesi: «Suspense!... Suspense!... tot vá ser una mateixa cosa.—En defensa de sos drets, reconeguts per la Constitució del estat, lo jove pronunciá algunas paraulas correctas, sensats é inspiradas en la rahó y en la llei, que no obliga á cap estudiant á professar determinadas ideas religiosas y si sols á estar al corrent de las assignaturas, y aixó bastá perque aquells senyors, en lloch de donarse per persuadits y fer mena de l' etzagallada que acabavan de cometre, se 'l traguessin del davant tractantlo de insolent y poca vergonya. Fém públich aquest tropello á la conciencia honrada de un alumno, perque s' vegi fins á quin gran la intole-

rancia ab punts y ribets de inquisitorial s' ha anat apoderant dels nostres centres d' ensenyansa. Avuy encare no poden rustir als que no s' confessan catòlics; pero que ls donguin temps, feixinas y mistos, que tot anirà venint, si avants el poble lliberal no pren una resolució ben enérgica.

CARTA DE FORA.—*Poble de Cloramunt.*—L' Ajuntament ha cedit al rector lo cementiri del poble, qu' era propietat comunal, y no sols lo cementiri catòlich li ha donat, sino 'l civil una cosa tan excomunicada com un cementiri, en lo qual hi enterran als que moren fora de la comunió catòlica!... Y l' home negre, ab lo mateix afany ha prés las claus del un que del altre. Lo poble lliberal está escandalisat de que s' haja fet aquest regalo. Podian los regidors, si tantas ganas tenian de obsequiarlo, regalarli las sevas hisendas ó propietats; may una cosa que no era seva, sino del poble enter. ¿Qué vá que ara no surt cap bisbe á excomunicar al rector per acceptar una propietat que no era dels que li han regalat?

SI AQUEST TEMPS DURA...

—Dels soldats que van á Cuba sols ne torna la mitat, y encare l' que no vé ab crossas torna manco ó sense bras. Dels que van á Filipinas, de segur que no n' hi ha cap que no vingui ab un ull menos ó ab el cútis foradat. Y á pesar d' aixó, la guerra diu que dura y durará, fins que la bandera nostra quedi duenya d' aquells camps... Francament, no sé qué dirhi: trobo el drama un xiquet llarch y hasta vist de desde casa hi ha vegadas que m' fa mal.

Si aquest temps dura, ja ho tinch pensat...
—¿Compraré un mico?
—No li acabat.

Los que viuen de la industria, los que viuen del treball, tot bitxo, qui més qui menos, murmura y llensa amarchs planys. ¡Ay del pobre que avuy dia s' ha de reñir del seu bras y espera posar pa á tanta únicament treballant! ¡Ay del qui té l' occorrenca d' establirse en xich ó en gran y s' llen-a al mar del negoci sense saber de nadar! Quan ha pagat lo trimestre y la tarifa industrial y l' nou impost transitori ¿que li queda?... un pam de nas.

Si aquest temps dura, ja ho tinch pensat...
—¿Compraré un mico?
—¡Calli, carar!...

Hasta ls mateixos rentistas comensan ja á tremolar, veyent la tamborinada que sobre ells se va formant. Actualment encare cobran, pero ¿qui ls dia que demá, al caure l' plaso, no s' trobin ab que tot está escurat? Quan se n' tren y se n' tren sempre y no se n' hi afegeix ¡ay! ¡qué depressa va buydantse y apareix lo fons del sach! ¡Y fihirse de las rendas! ¡Y vajin creyent, babaus, que al fi de cada trimestre cobrarán el tant ó l' quant!...

Si aquest temps dura, ja ho tinch pensat...
—¿Compraré un mico?
—Ja ho diré aviat.

Los únichs que se la campan y cullen sense sembrar son els capellans y l' frares... ¡A aquests sí que ls va ben gras! Ni las guerras els afectan, ni la crissis els fa mal, ni ls canbils els amohinan, ni tremolan per demá. ¡Vinga alsar novás iglesias! ¡vinga edificar palaus! ¡vinga acumular fortunas!... ¡Son els amos del Estat! ¡Vés qui ls empeta la basa!... Apoyats péls gobernants... totas las portas obertas... ¿Qué més poden desijjar?

Si aquest temps dura, ja ho tinch pensat...
¡Me fare frare, y está arreglat!

C. GUMA.

REVISTA DEL MINISTERI

A NEM á veure... ¿Están tots á punt?
—Si senyor.
—Donchs comensém pel capitá de la cuadrilla. ¡Sagasta!
—Presente!
—Ja devia anyorarho aixó de gobernar!...
—¡Ca!... Me n' hi fet tants tips en aquest mon, que ja no m' vé d' aquí. Si no hagués sigut que l' partit ho demanava; perque ara vé l' hivern y s' ha d' arrglar de roba, no l' hauria acceptat pas el poder.
—¿Y qué pensa fer ara? ¿Ja te solucions preparadas per tota los conflictes pendants?
—¿Jo?... No tinch més que molta frescura y una mica de confiansa en la meva estrella. Lo meu programa es aquest: Embolica que que fa fort... y molt será que de tot aixó no n' surti una cosa ó altra.
—Esta bé: ja s' pot retirar. ¡Moret!...
—Servidor!...
—¿De qui? ¿Dels yankees ó nostre?
—No passi cuydado y confibi en el meu patriotisme. Alló de la indemnisió de n' Mora que jo vaig pastelejar, va ser un acte diplomátich. Per tenir amichs, s' ha de ser generós.
—Vosté crech que ha sigut ja ministre varias vegadas...
—¡Uy! De Gubernació, d' Estat, de Foment... Jo, gracias á Deus, soch bo per tot; lo mateix faig unas eleccions ab trampa, que firmo un tractat de comers que ns tomba de costellas. Ara m' han nombrat per Ultramar á causa de la meva significació.
—¿Quina significació es la seva?
—La concessió de l' autonomia á Cuba, l' establiment de las reformas, la terminació de la guerra.
—¿Va de veras?
—¿Que jo significo aixó?... ¡Vaya si hi va! Lo que hi ha es que pot molt: ben ser que m' vingui l' tio Práxedes ab la rebai-xa... y totas las méas ilusions se tornin fum.
—¿Qué farà ab els Estats Units?
—Lo que pugui: tirar si s' fluixan y s' fluixar si tiran.
—¿Y ab en Weyler?
—Aixó será... lo que tase un sastre.
—¿Qui es lo sastre aquest?
—Un tal Martinez Campos.
—Basta: aném per un altre. ¡Gullón!
—Aquí m' té.
—¿Ministre de Estat, eh?
—¡Ja m' tocava, caramba! En los dotze anys que portém de regencia, no havia pogut pescar ni una sola cartera.
—Y encare diu que li han donada per carambola...
—¡Oh! Aixó sí que... La qüestió es tenirla. *Hágase el milagro...*
—Pero ¡ja ha reflexionat vosté sobre l' mort que s' ha tirat á sobre?
—¡Fugí!... ¿No veu qu' entro á ocupar la plassa que desempenyava l' duch de Tetuan?...
—Y qué!...
—Que per malament que ho fassi, sempre quedaré millor qu' ell. Ademés, en Sagasta ja m' ha dit que en las qüestions difícils me farà d' apuntador.
—Un altre: Gracia y Justicia... ¡Groizard!
—Aquí n' hi ha un tros.
—¿Un tros no més?
—Per la gracia y la justicia que tinch d' administrar, ja n' hi ha prou.
—¿Vosté havia sigut ja ministre durant la regencia?
—Sí: l' one! Vaig serne d' Estat, en aquell famos ministeri de n' Salvador y l' Abarzuza y de Foment en el de n' Becerra y l' Aguilera.
—D' Estat, de Foment, ara de Gracia y Justicia... A la qüenta vosté es com en Moret, serveix per tot.
—Naturalment! ¿Qui no s' serveix per cubrir un sou quan se tracta d' un sou de minis re?
—Hisenda. ¡L'pez Puigerver!
—Aquí está.
—¿Qué significa vosté en el ministeri?
—¡Ay de mi!... ¡Jo ho sapigués! No hi he trobat ni un clan partit pel mitj: calaixos, caixas, cabassos, guardiolas... tot está buyt.
—Y donchs ¿de qué pensa fer má regas?
—No ho sé: no m' qu da inés remey que empenyar la respiració... dels qu' encare respiran.
—¿També seguirá venentse las montanyas, los bens del clero y tot lo que valgui dos quartos?
—¡Ah! Aixó sí. Ja hi avisat á casa que si un dia hi torno excomunicat no se n' extranyin.
—Un altre ¡Xiquena!
—Digui.
—¿Vosté es lo ministre de Foment?
—Si senyor. Y la veritat es que agrabeixo la deferencia que en Sagasta m' ha tingut, tota vegada que aquest es lo ministeri que dona menos feyna.
—¿Per qué?
—Perque á Espanya tot está fomentai anys há: la mandra, la ignorancia, l' fanatisme, las preocupacions... Casi no tinch de fer res.
—Un altre. ¡Correa!
—¿Qué se li ofereix? Perque jo, al revés que l' anterior, estich molt ocupat. Soch ministre de la Guerra, y ja ho veu, tinentne á Cuba, á las Filipinas y ara aviat, segons dihen, á la montanya ab els carifins...
—Donchs que vingui l' de Marina. ¡Bermejo!
—No m' amohinini! Vull contar los barcos de l' esquadra que va fer en Beranger y m' torno tarumba.
—¿Tants n' hi há?
—¡Al contrari! No n' veig cap en lloch.
—Plegui, donchs. L' últim ministre. ¡Capdepón!
—Per servirlo: á Gubernació m' té á las sevas ordres.
—¿Qué hi farà allí?
—Lo que mani en Sagasta.
—¿Quinas disposicions pensa pendre?
—Las que yngui en Sagasta.
—¿Qué n' pensa de la situació actual?

—Lo que pensa en Sagasta.
—¿Pero vosté, per la seva part...
—Dispensi! Crech que m' crida... en Sagasta.
FANTASTICH.

TAL-LÁ, TAL-LERA

¡Per fi ha caygut aquell govern impávit que se ns meujá en poch temps riqueza y honra y ha pujat aquest altre de crit-ri més ample y més democrata! ¡A baix per sempre aquella oligarquia de sos profits tan sols conservadora! ¡Viscan els lliberals qu' ab energia la patria y llibertat salvá s' proposan! ¡Esperém ab confiansa que l' administració...

Pro ara m' recorda un qüento vell, lector amich, que minva mon optimista entusiasmame. Escolta: Al portal d' una iglesia demanava un pobre vell almoyna; y en son cap sens cabells y plé de tinya hi tenia arrapat un vol de moscas. Un home compassiu va y las hi esquivava, creyent fer un favor á aquell pobre home, pro aquest alsante ayra:—¡Qu' heu fet!— exclama.
—M' heu ben trompat, tanoca.
Las que tenia al cap ja estavan fartas y no m' davan neguit: d' aquí una estona lo cap tornarà á omplirse m' de un altre vol de moscas, qu' arribarán dejunas y fins al os rosegarán ma cloca.—
Aplica á la politica aquest qüento, lector amich, y notarás que proba que l' cambi de goberns sols significa que al allunyar-se els qu' están tips de sobras caurá damunt la desgraciada Espanya tot un aixam de famolencias de moscas.
JEPE DE JESPU.

UIN ministeri 'l que ha format en Sagasta!... Ja 'ls dich jo que n' solventará de conflictes... sobre tot els que dimanen de la qüestió cubana.

En Moret s' ha calsat la cartera de Ultramar, y en Moret es lo gobernant que vá doblegar-se á las exigencias dels Estats Units en la malaventurada reclamació Mora. No tindrà res d' extrany que qui llavoras va fer aquell cistell fassa ara un cove. A lo menos l' oncle Sam dihen que esc'atant de alegría ha exclamat: —En Moret ministre de Ultramar? Cuba al cove!

Y qué dirém de n' Gullón, ministre d' Estat? El tal D. Pio passa per ser un dels sagastíns mes mansos de la colla. No te energia ni forza de voluntat: es un escolá de amén de n' Sagasta: á tot diu que sí, com els conillets de guix.

Y aquest es l' home que ha de pendre al seu cárrech la direcció de las gestions diplomáticas entre Espanya y l' mon enter! A Madrid el tenen per un home bonatxás, de tal manera que li dihen *Mantequilla de Soría*. —Mi gostar mocho la mantequilla!— exclamará l' oncle Sam. Y com si ho vejés: á horas d' ara ja se n' llepará 'ls bigotis.

L' ex-republicá Romero Giron estava continuat á la llista dels ministros nous. S' acostava l' hora de anar á prestar jurament, y ell á casa seva ja s' vestia y s' acicalava per presentarse á Palacio fet un bras de mar.

Tot de un plegat, en lo moment de anarse á posar la casaca, soná l' timbre del teléfono: acut pressurós á l' aparato, lo cor palpitant d' emoció, y s' troba ab la veu de n' Sagasta que li diu:

—Amich meu, no s' molesti: hi ha hagut en la llista del ministeri un petit cambi. Aixis que ns veyém, li explicaré tot.

En Romero Giron va quedarse patidifus y en mánegas de camisa. Fins que unas grans pesigollas al nas, seguidas de un estornut formidable van tornar-lo al mon de la realitat.

Qui s' refia de n' Sagasta (está vist y está probat) pensant pesca una cartera molts cops pesca un refredat.

Lo ministre de la Guerra no es sagastí, ni conservador. Passa per ser tant sols un general de Palacio. Se diu Correa... y en Sagasta l' ha acceptat sense l'

mes mínim inconvenient, perquè ja sab ell qu' en aquest, que sens dupte es l' últim període del seu mando, 's veurà obligat á tenir molta corretja.

Lo nou ministeri es realment un govern de poca altura.

Lo ser de poca altura revela l' esperit de previsió del home del tupé. Perque aixís quan cayga no 's farà tant mal.

Una frase sobre l' Azcárraga ab motiu de no haver pogut evitar que la crisi se n' hi vingués al damunt quan menos s' ho esperava. Es de advertir que la frase aquesta la pronunciava un conservador, ressentit de la cayguda.

Com á embarcador de tropas—deya—l' Azcárraga es un general; ara, com á polítich, no es mes que un quinto.

A n' en Romero Robledo, ni menos el van cridar á Palacio, per consultarlo respecte á la crisi. En cambi en Silvela va ser cridat.

A n' en Paco de la daga varen donarli l' aternativa, mentres que á n' en Paco del flamenc ab mollas varen tallarli la coleta. ¡Quina humiliació!... Trista sort la seva desde la mort de 'n Cánovas! La sort de la monjetera filayre á la qual se li trenca la canya que la sostenia. Ja la tením ajeguda á terra, enlafiscada de llot. Primer se podrí que tornaré á alsarse.

Per consolarse de las amarguras de la preterició de que ha sigut objecte, se 'n ha anat á Antequera, ab la ferma resolució d' entregarse per complet al cultiu de la remolatxa.

¡Oh remolatxas del meu cor—exclamará—vosaltres sou mes agrahidas que algunas personas!... Mentres aqueixas personas no donan mes que fel, vosaltres donéu sucre al qui us cultiva.

Pero á propósit de sucre. Per clarificarlo tothom sab que 's necessita emplear lo fum d' estampa, la sustancia mateixa qu' en Romero Robledo va utilisar en temps de la Revolució, per escriure aquell famós rétol clarificador.

Desgraciadament, als 29 anys de realisada, l' inscripció romeresca s' ha modificat, sufrint lo cambi de una sola paraula.

Ara diu aixís: «CAYÓ PARA SIEMPRE LA RAZA ESPÚREA DE LOS BRIBONES.»

—¿Bé y qué féu los republicans fusionats?—me preguntava aquest dia un federal, que ja fa molts anys que viu en la mes absoluta passivitat.

—Ay ay ¿qué no ho veus?—li vaig dir.—De moment

procurem aixecar l' esperit públich per medi de la propaganda.

—¡Be vaja!—va dirme—potser si que us penséu que ab discursos derribaréu á la monarquia.

—Menos la derribaríam si cada hu s' estava á casa seva sense fer res, mantenint un estat de desconcert estéril. De aquesta manera 'l país no sabrí may qui som, ni lo que volém. Avuy, en cambi, se 'n va enterant. Y no ho dup-tis: quan vingui l' hora de la mudansa, que vindrá á no tardar gayre, perque la casa es molt vella y amenassa ruina, per efectuar lo traslado de las llibertats democráticas á la casa nova de la República, molt contenta estaré la Fusió republicana si pot servir de conductora.

Llegeixo:

«El gabinete tendrá consejo en la presidencia el miércoles, á fin de preparar el consejo del jueves con la reina regente.»

Be, vaja, sí: consells ab ensaig.

Com las comedias.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1. ANAGRAMA.—Vespre—Pevres.
2. TRENCA-CLOSCAS.—El salto del torrente.
4. GEROGLIFICH.—Com mes fumás, més fum fas.

Han endavinat las tres solucions los ciutadans C. Lucampa, H. Despullat, Un Cria-cauaris, Pau Ximla, y Sara Gatero; n' han endavinadas 2 Soledad ay Soledad, Pere Micos, Xulipampa y Un Encartronat; y l no més J. D. Barbé Tarragoní, Mico Demus y Un Aixalabrat.

ENDEVINALLAS XARADA

—Hola Enrich!
—Que tal, Humbert!
—Aixís, aixís; ja ho pots veure.
—Y Tercera no 't probá?
—No gayre: puig l' hu me feya tan de mal que, com me veus, estich tot jo fet un enza.
—Y qui 't cara? ¿D. Ambrós, aquell que de gras reventa, Enriquet?
—Segona, 'l fill del plorat senyor Cateura, qui després de ferm' sofrir lo que 's diu sens conciencia aná á Tot m' ha aconsellat á passarhi una quinzena.
—M alegría, Enriquet, que 't probés.
—Així ho espera lo meu cos enmatzinat de potingas y de metjes.

S. BORRUT Y SOLEB. ANAGRAMA

Lo que atropella las tot es portar tant de total: d' aixó plora la criatura, com de no tenir cap ral.

PEPET PANXETA. GEROGLIFICH

X . X
d o l

A
M

GANXET DE REUS.

LOS IDEALS DE 'N SILVELA

«Quién mal anda...—diu el ditxo—mal acaba»—per lo tant

que n' hi portará al enterro de frares y capellans!

CAMBI DE OFICI

GRAN FABRICA DE AZUCAR DE REMOLACHA

No podentse dedicar á la sal de la política, ha resolt dedicarse al sucre de la remolatxa.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Odraude Erret, E. Campistol, G. nen Olla, Joseph Pirretas, Ricardo A., J. Tarrés, Peret del C., Mistets de Castella, E. Argilaga, Feip, N. Benet P., J. Selva Mas, Perla de Llevant, y E. F.—Lo qu' envian aquesta semana no fa per casa.
Ciutadans Gedeon II, M. Masquet Roscle, J. Ramilles, Melón Cansado, Calderon de la Cabra, J. Romansos, Un Ganxo, J. Vilargunté, P. Salom Morera, Giralet Vilafranqui, Vicentó, R. T., J. Staramsa, Sisquet D. Paila, N. Gras, Ll. E. Prats, J. Emma Dou, J. Santamaria Vinyals, Nemesi Gili, R. C., P. B. Vilafranca, F. C. Padros, y M. ront.—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns ensien.

Ciudadá Quimet Borrell: L' absolució 'ns va millor que l' altra: veurém de aprofitarla.—F. Carreras P.: Vosté no pot imaginar-se l' agobio qu' hem tingut aquests dias ab tanta correspondencia, d' altra manera disculparia l' olvit qu' hem suferit. Avuy després del temps transcorregut, la rectificació tal vegada seria inoportuna. De lo qu' envia aprofitarem lo quadret.—F. P.: La composició ab tot y ser molt florida, resulta adotzenada.—E. Bosch y Viola: Imparcials procurem serho sempre, y ab la major imparcialitat li dirém que la composició de aquesta semana tampoch ens va: hi ha cada vers mal forjat, que fa llástima.—Félic Cana: Lo de aquesta semana va bé.—Un Canari: Las de vosté no 'ns fan el pes.—J. Vilargunté: Mirarem de aprofitarho.—J. Torres Llopert: L' article resulta llarguissim, y com qu' tot obeheix al sistema de trabucar los noms dels medicaments, se fa pesat.—Anton Regidor: Loloch de Lilas estaria molt bé, si tot el tinguéu sentit.—Un Critiro etc.: Lo que 'ns envia ens sembla haverho llegit en un altre lloch.—Artur Casademunt: Va bé.—Follet: Idem, y molts gracias.—Lo Timbaler del Noya: La composició es llarga, difusa y confosa.—Del Brez: Impossible tornarho á repassar, puig ho tirarem á la panera: lo qu' envia aquesta semana es incorrecte.—Ego Sum: Va bé; y 'l sonet sobre tot.—Surisenti: Queda acceptat.—J. Pagés Cubinya: Los quentos de aquesta semana ja 'ns agradan mes. Els aprofitarem.—R. Vidal: Va bé.—N. Rebala: Los pensaments ademés de tenir molt poca novetat careixen de vigor en la forma en que están enunciat.—V. Andrés: Publicarem lo sonet: l' altra composició veurém de aprofitarla.—Pepto Llauné: Van bastant bé y s' utilitzarán.—Bonaño: També mirarem de ferho.—Pipo: La composició té fragments bonichs, pero té també trossos molt incorrectes.—J. Bever C.: Es fluix.—Pacas de Cotó: Potser vé una mica massa tart pera poder ser insertada: d' altra manera no s' acabarán may las polémicas, en detriment del interés del periódich.—R. del Moliner: Los dos articlets careixen de condicions literarias.—P. P. T.: La primera reminiscencia ja ha perdut l' actualitat: figuris lo que será quan surti l' almanach. A la segona no li veyém la punta: envihi un' altra cosa.—S. Alsina y Clos: Va bé.—J. Sarevila: La queixa seria millor dirigirla particularment al Director de Correus.—C. Galtmany: No va prou bé.—P. Galindayna: Es bastant incorrecta.—R. E. Oliver: Es fluixa.—C. de Miranda: Idem.—J. M. Bernis: Voldríam una composició mes ayrosa, ab mes novetat y sobre tot ab una forma mes cuidada.—R. Mas: Lo dibuix no 'ns va.—A. Dev: Va bé: ho publicarem.—L. Escaler: Gracias per l' envió.—J. Vilaseca: Idem.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj. 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.